

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2016-09-26

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-4-105/2016

Odpowiedź na interpelację nr 5620

Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 5620 Posła na Sejm RP Pani Pauliny Hennig-Kłoska w sprawie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom innej narodowości

W załączeniu uprzejmie przesyłam odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 5620 Posła na Sejm RP Pani Pauliny Hennig-Kłoska w sprawie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom innej narodowości.

Załączniki:

1. ODP NA INTERPELACJĘ NR 5620.DOCX

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2016-09-29T10:36:46Z

Podpis elektroniczny

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 5620 Posła na Sejm RP Pani Pauliny Hennig-Kloska w sprawie *działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom innej narodowości*, przekazaną przy piśmie Sekretarza Stanu - Sekretarza do Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Pana Adama Lipińskiego (sygn. SPM.INT.4810.347.2016) z dnia 30 sierpnia 2016 roku, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, uprzejmie przedstawiam informacje pozostające w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na wstępie pragnę wskazać, że w 2015 roku odnotowano 794 tzw. przestępstwa z nienawiści, natomiast w okresie od stycznia do sierpnia 2016 roku odnotowano 496 tego typu przestępstw. Przestępstwa te stanowią zaledwie 0,1 proc. z ogólnej liczby 518 tys. wszystkich przestępstw odnotowanych w 2016 roku w Polsce. Należy także podkreślić istotny wzrost wykrywalności tego rodzaju przestępstw. W 2016 roku wykrywalność wynosi ponad 46 proc. i jest najwyższa w ciągu ostatnich czterech lat (dla porównania w ubiegłym roku wykrywalność wynosiła 39,8 proc.).

Uprzejmie informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 355 z późn. zm.) Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi – niezależnie od ich narodowości czy wyznawanej religii – oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Pragnę również wskazać, że na poziomie centralnym działa Policyjna Platforma Przeciw Nienawiści, której głównym celem jest integracja działań i wymiana dobrych praktyk między różnymi środowiskami. W strukturach Policji funkcjonuje sieć policyjnych pełnomocników ds. ochrony praw człowieka (pełnomocnik komendanta głównego Policji, a także jego odpowiednicy w Komendzie Stołecznej Policji oraz komendach wojewódzkich, Centralnym Biurze Śledczym Policji i szkołach Policji). Pełnomocnicy zajmują się ochroną praw człowieka, realizacją zadań równego traktowania oraz przestrzeganiem zasad etyki zawodowej w Policji. Wśród zadań pełnomocników znajdują się m.in. problemy związane z zapobieganiem i zwalczaniem przestępstw z nienawiści. Wypełniają również rolę „oficerów środowiskowych” do spraw kontaktów z mniejszościami.

Ponadto, od dnia 1 stycznia 2015 roku Komenda Główna Policji (KGP) prowadzi monitoring postępowań wszczętych i zakończonych dotyczących przestępstw popełnionych z pobudek rasistowskich

i ksenofobicznych na terenie kraju, bez względu na miejsce i formę występowania tego zjawiska. Wdrażane są nowe rozwiązania mające na celu zwiększenie efektywności zwalczania tzw. przestępstw popełnianych z nienawiści. Policja wykorzystuje w swych działaniach prewencyjnych, wykrywczych i szkoleniowych wszelkie źródła informacji na temat tego zjawiska. Ze względu na dużą społeczną szkodliwość przestępstw popełnianych z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych od 2013 roku znajdują się one w Priorytetach Komendanta Głównego Policji. Informacje o incydentach są zbierane przez powołanych we wszystkich garnizonach Policji koordynatorów ds. monitorowania przestępstw z nienawiści, a następnie przekazywane do koordynatora krajowego w KGP. Zebrane i opracowane dane przekazywane są przez Komendę Główną Policji do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA).

Ponadto, prowadzone są cykliczne działania edukacyjne wśród funkcjonariuszy Policji, których celem jest jak najlepsze przygotowanie ich do przeciwdziałania i zwalczania przestępstw z nienawiści, wymierzonych również w osoby innej narodowości lub o innym kolorze skóry. W tym zakresie MSWiA koordynuje realizację wdrażanego od 2006 roku w Policji we współpracy z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (ODIHR OBWE) programu szkoleniowego, poświęconego zagadnieniu przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Nowa wersja programu pn. *Trening przeciwdziałania przestępstwom z nienawiści dla funkcjonariuszy organów ścigania – TAHCLE*, powstała w wyniku ewaluacji i uaktualniania dotychczas realizowanego *Programu zwalczania przestępstw na tle nienawiści dla funkcjonariuszy organów ochrony porządku publicznego (LEOP)*. Nowy program został zatwierdzony jako kurs specjalistyczny decyzją Komendanta Głównego Policji z dnia 29 kwietnia 2016 roku.

Należy wyjaśnić, że *Program TAHCLE* nakierowany jest na zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom, które mogą być potencjalnymi ofiarami przestępstw motywowanych nienawiścią. Celem ww. *Programu* jest podniesienie kompetencji funkcjonariuszy Policji w zakresie prowadzenia czynności w przypadku zaistnienia zdarzeń, które mogą mieć charakter przestępstwa z nienawiści, a także przekazanie im umiejętności dotyczących postępowania z ofiarami tego rodzaju przestępstw. W ramach omawianych przedsięwzięć na terenie całego kraju realizowane są szkolenia dla funkcjonariuszy Policji, które obejmują problematykę rozpoznawania przestępstw z nienawiści, prawidłowego prowadzenia czynności wykrywczych w tego rodzaju przypadkach, adekwatnego reagowania policjantów na takie zdarzenia oraz zapobiegania przestępstwom z nienawiści. Do końca 2015 roku przeszkolonych zostało w sumie ponad 86 000 funkcjonariuszy Policji.

Ważnym uzupełnieniem (obecnego *Programu THACLE* oraz poprzedniego *Programu LEOP*) są realizowane od 2015 roku warsztaty pn. „Zwalczanie przestępstw popełnianych z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych” organizowane przez Biuro Kryminalne KGP przy współudziale MSWiA. Warsztaty kierowane są do funkcjonariuszy komórek dochodzeniowo-śledczych służby kryminalnej realizujących czynności w sprawach dotyczących przestępstw popełnianych na tle nienawiści. Program

szkolenia skupia się na omówieniu prawnych aspektów zwalczania przestępstw motywowanych uprzedzeniami, w tym przestępstw popełnianych przy wykorzystaniu sieci Internet oraz na regulacjach międzynarodowych i krajowych odnoszących się do mowy nienawiści oraz wolności słowa.

Ponadto, przedstawiciele Biura Kryminalnego KGP biorą udział w szkoleniach i spotkaniach na forum krajowym i międzynarodowym z zakresu tematyki związanej ze zwalczaniem nową nienawiści i innymi formami nietolerancji.

Dodatkowo Policja podejmuje szereg innych działań wśród których należy wymienić:

- opracowywanie lokalnych diagnoz pod kątem przebywania cudzoziemców lub innych osób potencjalnie narażonych na dyskryminację lub przestępstwa z nienawiści,
- współpracę z administracją terenów zamieszkałych przez obywateli innych państw (akademików, domów mieszkalnych) w celu reagowania na wszelkie zagrożenia przestępstwami z nienawiści dotyczącymi cudzoziemców,
- zamieszczanie na policyjnych stronach informacji w różnych językach dotyczących zasad bezpieczeństwa dla cudzoziemców.

Ponadto, w ramach dyslokacji służb patrolowych policjanci otrzymują zadania rozpoznawania zagrożeń dotyczących również imigrantów i uchodźców.

W zakresie zwalczania „mowy nienawiści” wobec osób innej narodowości w Internecie monitorowane są portale społecznościowe, fora internetowe, serwisy internetowe grup narodowościowych oraz inne strony mogące zawierać wypowiedzi, które szerzą, propagują i usprawiedliwiają nienawiść rasową, ksenofobię, antysemityzm oraz inne formy nietolerancji, podważające bezpieczeństwo demokratyczne, spójność kulturową i pluralizm. W przypadku ujawnienia przestępstwa „mowy nienawiści”, prowadzone są dalsze czynności, zmierzające do ustalenia danych osobowych użytkowników sieci Internet, odpowiedzialnych za ich propagowanie. Następnie ustalone dane przekazywane są do właściwych miejscowo i rzeczowo komórek organizacyjnych Policji, celem prowadzenia dalszych czynności procesowych.

W strukturach Policji (we wszystkich komendach wojewódzkich Policji) zostały utworzone komórki organizacyjne do walki z cyberprzestępczością, które również stale monitorują kwestie związane z tzw. mową nienawiści.

Natomiast działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej są realizowane na bieżąco przez Urząd do Spraw Cudzoziemców (UdSC). Urząd do Spraw Cudzoziemców jest odpowiedzialny za realizację zadań związanych z przyznawaniem cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową w Polsce świadczeń socjalnych, w zakresie określonym przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 680 z późn. zm.). Jednym z zadań UdSC jest koordynowanie i organizowanie pracy ośrodków dla cudzoziemców aplikujących o udzielenie ochrony międzynarodowej, również pod względem

zapewnienia bezpieczeństwa. W tym celu UdSC opracował wewnętrzne procedury dotyczące m.in. monitorowania, zapobiegania oraz właściwego reagowania na sytuacje związane z zagrożeniem bezpieczeństwa cudzoziemców korzystających z pomocy socjalnej na terenie ośrodków. Podczas realizacji ww. procedur UdSC bierze pod uwagę wszystkie przypadki noszące znamiona zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców danego ośrodka zgłaszane zarówno przez personel ośrodka (pracowników administracji ośrodka, personel medyczny, pracowników ochrony), pracowników organizacji pozarządowych realizujących projekty na terenie ośrodka, jak i samych cudzoziemców. Warto nadmienić, że wszystkie ośrodki dla uchodźców ochraniane są całodobowo przez koncesjonowane firmy ochrony osób i mienia.

Należy podkreślić, że ważną kwestią w zapewnianiu bezpieczeństwa cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce, zarówno w ośrodkach, jak i poza nimi, a także bezpieczeństwa społeczności lokalnej, jest eliminowanie ewentualnych napięć i konfliktów wynikających z różnorodności kulturowej. W związku z powyższym Urząd do Spraw Cudzoziemców podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi liczne projekty służące m.in. włączaniu cudzoziemców w społeczność lokalną poprzez budowanie otwartości, przełamywanie wzajemnych stereotypów i przeciwdziałanie dyskryminacji, rasizmowi i ksenofobii.

Urząd do Spraw Cudzoziemców jest również inicjatorem Dni Otwartych w ośrodkach dla cudzoziemców, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, podczas których członkowie społeczności lokalnej mogą odwiedzić istniejący w danym regionie ośrodek oraz poznać kulturę i obyczaje jego mieszkańców.

Odnosząc się natomiast bezpośrednio do wskazanego w wystąpieniu zdarzenia dotyczącego ataku na tle narodowościowym na studentów z Turcji uprzejmie informuję, że w dniu 20 czerwca 2016 roku w Prokuraturze Rejonowej Toruń Centrum – Zachód zostało wszczęte śledztwo w przedmiotowej sprawie. Prokurator nadzorujący ww. postępowanie powierzył je do prowadzenia Komendzie Miejskiej Policji w Toruniu. Postępowanie pozostaje w toku.

Z kolei śledztwo w sprawie pobicia obywatela Pakistanu w Jaworze w dniu 4 sierpnia 2016 roku prowadzi Prokuratura Rejonowa w Jaworze, natomiast czynności w przedmiotowym postępowaniu wykonuje Komenda Powiatowa Policji w Jaworze.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.